

KLAGANDE

Help-U Property AB, 556692-5052

Ombud: Advokat Susanne Wiklund
Rosengrens Advokatbyrå i Göteborg AB
Box 2523
403 17 Göteborg

MOTPARTER

1. Bengtsforshus AB, 556518-1525

Ombud: Jur.kand. Annika Andersson och advokat Johan Tollgerdt
Advokatfirman Lindahl KB
Studentgatan 6
211 38 Malmö

2. Svensk Markservice AB, 556420-4823

Ombud: Christer Gideonsson
Svensk Markservice AB
Glimmervägen 5a
907 40 Umeå

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE

Förvaltningsrätten i Göteborgs dom den 18 november 2014 i mål nr 10079-14, se bilaga A

SAKEN

Offentlig upphandling

KAMMARRÄTTENS AVGÖRANDE

Kammarrätten avskriver målet.

KONKURRENSVERKET	
2015 -01- 0 8	
Avd	
Dnr	
KSnr	Aktbil

YRKANDEN M.M.

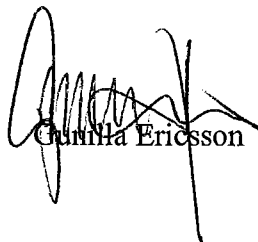
Help-U Property AB yrkar i första hand att kammarrätten beslutar att Svensk Markservice AB:s ansökan om överprövning ska lämnas utan bifall och i andra hand att upphandlingen ska göras om i viss del.

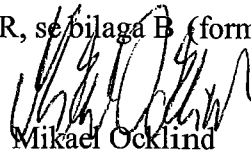
Bengtsforshus AB yrkar att målet ska avskrivas eftersom bolaget den 5 december 2014 har beslutat att avbryta upphandlingen.

SKÄLEN FÖR KAMMARRÄTTENS AVGÖRANDE

Eftersom upphandlingen numera har avbrutits har ändamålet med talan förfallit. Målet ska därför avskrivas från vidare handläggning.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga B (formulär 1).

Gunilla Ericsson

Mikael Ocklind

Berit Nilsson
referent

SÖKANDE

Svensk Markservice AB, 556420-4823
Smidesvägen 10
171 41 Solna

Ombud: Christer Gideonsson
Svensk Markservice AB
Glimmervägen 5a
907 40 Umeå

MOTPARTER

1. Bengtsforshus AB, 556518-1525
Källebergsgatan 1
666 30 Bengtsfors

2. Greans Allservice/Timo Backman
Norra Grean 32
666 91 Bengtsfors

3. PIW Dalsland ekonomisk förening, 769628-0374
Industrigatan 12
666 31 Bengtsfors

4. Help U Property AB, 556692-5052

Ombud: Jur.kand. Martin Westin
Klövervägen 1 G
662 35 Åmål

SAKEN

Överprövning enligt lagen (2007:1091) om offentlig upphandling,
förkortad LOU

FÖRVALTNINGSRÄTTENS AVGÖRANDE

Förvaltningsrätten avslår ansökan avseende entreprenadområde 2.

Dok.Id 297036

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Expeditionstid
Box 53197 400 15 Göteborg	Sten Sturegatan 14	031 - 732 70 00 E-post: forvaltningsrattenigoteborg@dom.se	031 - 711 78 59	måndag – fredag 08:00-16:00

Förvaltningsrätten bifaller ansökan avseende entreprenadområde 1, 3 och 4 på så sätt att upphandlingen i dessa delar får avslutas först då rättelse gjorts i form av en ny utvärdering, varvid anbuden från Help U Property AB, Greans Allservice och PIW Dalsland ekonomisk förening inte ska beaktas.

BAKGRUND

Bengtsforshus AB (Bengtsforshus) genomför en upphandling av markskötsel avseende följande fyra entreprenadområden: 1) Bengtsfors tätort/Gustavsfors, 2) Skåpafors/Billingsfors, 3) Dals Långed och 4) Bäckefors. Av tilldelningsbeslutet framgår att Help U Property AB (Help U Property) tilldelades uppdraget avseende entreprenadområde 1 och att PIW Dalsland ekonomisk förening (PIW) tilldelades uppdraget avseende delområdena 2 – 4. Det framgår också att Svensk Markservice AB (Svensk Markservice eller bolaget) kom på tredje plats (område 1), fjärde plats (område 2), andra plats (område 3) respektive andra plats (område 4) vid utvärderingen.

YRKANDEN M.M.

Svensk Markservice yrkar att förvaltningsrätten ska besluta att utvärderingen ska göras om avseende samtliga entreprenadområden, varvid anbudet från de anbudsgivare som placerat sig före bolaget vid utvärderingen ska förkastas. Till stöd sin talan anför bolaget i huvudsak följande. Svensk Markservice har lämnat anbud i upphandlingen men på grund av den felaktiga anbudsutvärderingen inte tilldelats kontrakt och därmed lidit skada.

UF3.51, punkt 3

I förfrågningsunderlaget uppställs krav angående anbudsgivarens ekonomiska och finansiella ställning. Det anges att anbudsgivare som har en kreditvärdighet motsvarande lägst riskklass 3 enligt UC eller motsvarande riskklass hos annat kreditinstitut anses uppfylla kravet på en god och stabil ekonomisk och finansiell ställning. Om lägre risktal redovisas anses kravet ändå uppfyllt om anbudsgivaren lämnar en sådan styrkt förklaring att det ändå anses klarlagt att denne innehar motsvarande stabilitet. Till styrkande av att kravet är uppfyllt ska anbudsgivare till anbudet foga bevis avseende

kreditvärdighet från kreditinstitutet eller sådan styrkt förklaring att beställaren kan bedöma huruvida kravet är uppfyllt.

PIW

I PIW:s anbud saknas helt redovisning av om skallkravet är uppfyllt. Detta framgår även av checklistan avseende kvalificering av anbud i vilken bekräftelse utelämnats.

Greans Allservice

Greans Allservice (Greans) redovisar i sitt anbud ett äldre ratingintyg från den 10 december 2013. Det saknas aktuellt utlåtande från kreditinstitut eller motsvarande. Inte heller har det getts in annat dokument eller förklaring som visar nuvarande situation.

UF3.51, punkt 4

Av förfrågningsunderlaget framgår att anbudsgivaren ska kunna tillhandahålla vissa kompetenser avseende teknisk förmåga, kompetens och kapacitet. Bl.a. ställs krav på arbetschefens kompetens. Denne ska ha minst fem års erfarenhet inom efterfrågad verksamhet inom den senaste tioårsperioden, ha minst två års erfarenhet av arbetsledning inom likvärdig verksamhet, samt behärska svenska i tal och skrift. Anbudsgivaren ska till anbudet foga CV för den arbetschef som ställs till beställarens förfogande för genomförande av uppdraget.

PIW

I PIW:s anbud saknas helt redovisning på om skallkravet är uppfyllt. Detta framgår även av checklistan avseende kvalificering av anbud i vilken bekräftelse utelämnats.

Help U Property

Anbudsgivaren har inte på något sätt lämnat dokumentation avseende om skullkravet är uppfyllt.

Greans

Inlämnad CV lämnar ingen inblick i vilka kunskaper och erfarenheter som arbetsledaren besitter. Det anges dessutom att arbetsledaren sköter Svensk Markservices avtal med Bengtsforshus och därigenom besitter den förmåga och kompetens som behövs för uppdraget. Detta bestrids med bestämdhet.

UF3.51, punkt 5

I förfrågningsunderlaget uppställs bl.a. följande krav på referensuppdrag. Till anbudet ska fogas en beskrivning av två referensuppdrag. Beskrivningen ska innehålla de uppgifter om uppdragen som anbudsgivaren vill styrka som bevis på yrkeskunnande, effektivitet, erfarenhet och tillförlitlighet. Anbudet ska innehålla kontaktuppgifter till de referenser som lämnas. Om egenreferens (dvs. tidigare erfarenhet hos beställaren) finns kommer denna att ersätta den första av anbudsgivarens referenser.

Peab Anläggning AB

Peab Anläggning AB (Peab) har lämnat eget företag som referens. Det kan ifrågasättas om en sådan referens kommer att lämna objektiva och ärliga svar eller i stället färgas av bolagstillhörigheten. Förfarandet måste anses stå i strid med LOU. Om nu nämnda referensuppdrag stryks har Peab endast lämnat en godkänd referens och skullkravet är därmed inte uppfyllt.

PIW

Det ena av företagets referenser avser ett uppdrag med ett värde uppgående till endast 10 000 kr. Detta saknar relevans i förhållande till uppdraget för Bengtsforshus. Endast ett relevant uppdrag är redovisat och skullkravet är därmed inte uppfyllt.

Help U Property

Endast ett uppdrag av två begärda är redovisat och skallkravet är därmed inte uppfyllt.

Greans

Referensuppdragen är redovisade utan uppdragssumma, som är ett skallkrav enligt anbudsformuläret.

SF 5.3

Kravet på försäkringar utgör inte ett skallkrav enligt upphandlingsföreskrifterna. Bolaget tolkar dock kravet som ett skallkrav enligt anbudsformuläret.

PIW

Företaget har inte gett in något försäkringsbrev.

Help U Property

Företaget har gett in ett försäkringsbrev som visar en försäkring som gällde till och med den 31 december 2013. Den verksamhet som försäkringen gällde var "städföretag".

Bengtsforshus anser i första hand att ansökan ska avslås. För det fall det finns skäl för ingripande enligt LOU anser Bengtsforshus att upphandlingen ska göras om. Bengtsforshus anför i huvudsak följande.

Svensk Markservice kan avseende vissa punkter till viss del ha fog för att begära överprövning. Vid utvärderingen har dock hänsyn tagits till den ekonomiskt mest fördelaktiga situationen för Bengtsforshus. LOU är till för att det inte ska ske vänskaps- eller annan korruption vid upphandlingar inom den offentliga sektorn. Vad som sker är att monopolliknande företag

med stora ekonomiska muskler läser varje upphandling och begär överprövning vid minsta fel. Slutsatsen är att bolaget med flest jurister vinner.

I sak bemöter Bengtsforshus ansökan enligt följande.

UF3.51, punkt 3

PIW är ett nystartat företag, vilket innebär att det inte är möjligt att få ett ratingintyg. Ett bolag måste ha varit verksamt under ett år för att få ett sådant av UC. Om Svensk Markservices tolkning av skallkravet är riktig skulle det innebära att ett nystartat företag inte kan delta i någon form av offentlig upphandling.

UF3.51, punkt 4

PIW företräds av en välrenommerad företagare i Bengtsfors med ett flertal ledande positioner inom näringslivet. Denne har även stor erfarenhet inom fastighetsbranschen.

UF3.51, punkt 5

Bengtsforshus har i upphandlingen pekat på att om anbudsgivaren under de senaste åren haft uppdrag för Bengtsforshus så räcker det att ange ytterligare ett referensuppdrag. PIW, Help U Property och Greans har samtliga haft uppdrag för Bengtsforshus och utfört uppdragen till belåtenhet.

Help U Property anser att ansökan ska avslås och anför i huvudsak följande. Till anbudet bifogades en mycket kortfattad CV eftersom bolaget redan var avtalspart med Bengtsforshus. Den beskrivning som lämnades var inte preciserad. Bolaget uppfyller dock de ställda kraven då Besnik Dautaj, som bildade bolaget 2005, själv har arbetat praktiskt med fastighetskötsel inklusive markskötsel i cirka nio år. Han har vidare genomgått företagsledarkurs i två steg och erhållit diplom som bifogas yttrandet. Vad gäller referensuppdrag har Bengtsforshus uppgett att, för det fall bolaget

under de senaste åren haft uppdrag åt Bengtsforshus, räcker det att ange ytterligare ett referensuppdrag. Detta är skälet till att endast ytterligare ett referensuppdrag har redovisats. Till anbudet bifogades slutligen ett gammalt försäkringsbrev avseende 2013. Ett aktuellt försäkringsbrev bifogas yttrandet.

Timo Backman, med enskild firma Greans Allservice, anför att han håller med Svensk Markservice i vissa delar men att han i övrigt inte har något att tillägga.

PIW har förelagts att yttra sig över ansökan men har inte inkommit med något yttrande.

SKÄLEN FÖR FÖRVALTNINGSRÄTTENS AVGÖRANDE

Tillämpliga bestämmelser m.m.

Upphandlande myndigheter ska behandla leverantörer på ett likvärdigt och icke-diskriminerande sätt samt genomföra upphandlingar på ett öppet sätt. Vid upphandlingar ska vidare principerna om ömsesidigt erkännande och proportionalitet iakttas (1 kap. 9 § LOU).

Om den upphandlande myndigheten har brutit mot de grundläggande principerna i 1 kap. 9 § eller någon annan bestämmelse i denna lag och detta har medfört att leverantören har lidit eller kan komma att lida skada, ska rätten besluta att upphandlingen ska göras om eller att den får avslutas först sedan rättelse har gjorts (16 kap. 6 § första stycket LOU).

Utredningen

Av upphandlingsföreskrifterna kan utläsas bl.a. följande.

UF1 ALLMÄN ORIENTERING

[...]

Markentreprenaden avser tillsyn, skötsel och felavhjälpande underhåll av utemiljö i enlighet med förfrågningsunderlaget och däri förtecknade handlingar. Markentreprenaden är indelad i fyra olika områden, som är avgränsade geografiskt. A kan antas för ett eller flera områden vilket även innebär att anbud kan lämnas på ett eller flera områden. Vilka områden anbudet avser ska anges i anbudsförslaget (bilaga till förfrågningsunderlaget).

[...]

Markytorna utgör ca 114 000 m² gräsytor, ca 12 000 m² planteringar och ca 62 000 m² hårdgjorda ytor, för detaljerade uppgifter se objektsbeskrivning.

UF3.51 Prövning av anbudsgivare

[...]

3. Ekonomisk och finansiell ställning

A ska ha en god och stabil ekonomisk och finansiell ställning.

A som har en kreditvärdighet motsvarande lägst riskklass 3 enligt UC eller motsvarande riskklass hos annat kreditinstitut anses uppfylla kravet på en god och stabil ekonomisk och finansiell ställning enligt ovan.

Om lägre risktal än ovan redovisas ska A ändå anses uppfylla detta krav om A kan lämna en sådan styrkt förklaring att det anses klarlagt att denne innehar motsvarande stabilitet.

A ska till styrkande av att kravet enligt ovan är uppfyllt till anbudet föga bevis avseende kreditvärdighet (från kreditinstitutet) eller sådan styrkt förklaring att B kan bedöma A:s ekonomiska och finansiella ställning.

4. Förmåga och kompetens

A ska ha en sådan övergripande teknisk förmåga, kompetens och kapacitet att entreprenaden kan genomföras fackmässigt.

För utförande av entreprenaden ska A kunna tillhandahålla följande kompetenser.

Arbetschef

- Minst fem (5) års erfarenhet inom efterfrågad verksamhet inom den senaste tio-årsperioden. Relevant påbyggnadsutbildning två (2) år likställs med två (2) års erfarenhet.
- Minst två (2) års erfarenhet av arbetsledning inom likvärdig verksamhet, alternativt bedrivit egen företagsverksamhet inom motsvarande verksamhetsområde.
- Ska behärska svenska språket i tal och skrift.

A ska till styrkande av att kravet enligt ovan är uppfyllt till anbudet foga CV för den arbetschef som ställs till B:s förfogande för genomförande av uppdraget.

A ska utöver ovan angiven kompetens ställa erforderlig personal till B:s förfogande för genomförande av uppdraget. Att detta krav är uppfyllt intygas genom undertecknande av anbudet.

5. Referensuppdrag för kvalificering av företaget

Till anbudet ska fogas en beskrivning av två (2) referensuppdrag. Beskrivningen ska innehålla de uppgifter om uppdragen som A vill styrka som bevis på yrkeskunnande, effektivitet, erfarenhet och tillförlitlighet. Anbudet ska innehålla kontaktuppgifter till de referenser som lämnas. Om egenreferens (dvs. tidigare erfarenhet hos B) finns kommer denna att ersätta den första av A:s referenser.

[...]

UF3.52 Prövning av anbud

Enbart de anbud som kvalificerats enligt ovanstående krav (UF3.51) kommer att utvärderas enligt nedan (UF3.52).

Av de särskilda föreskrifterna kan utläsas bl.a. följande:

SF1 OMFATTNING

Orientering om entreprenaden

[...]

Objektet:

Utemiljö och tillhörande utrustning i anslutning till beställarens fastighetsbestånd [...].

Entreprenaden omfattar:

Tillsyn och skötsel av mark, utrustning och miljöbodar/kretsloppsrum.

Felavhjälpande underhåll på mark och utrustning [...].

Tillfälliga drift- och underhållsåtgärder, extraordinär beskärning etc. [...].

Förvaltningsrättens bedömning

Förvaltningsrättens prövning utgör en kontroll av om det på grundval av vad sökanden har anfört i målet finns förutsättningar att vidta åtgärder enligt LOU. En grundläggande förutsättning för att förvaltningsrätten ska kunna ingripa mot upphandlingen är att sökanden har visat att denne har lidit eller kan komma att lida skada på grund av de brister som påtalats. Svensk Markservice kan anses ha lidit skada i upphandlingen av respektive entreprenadområde endast om bolaget vid en korrekt kvalificering av anbudsgivarna skulle ha tilldelats kontrakt. Förvaltningsrätten prövar därför vad som framkommit angående kvalificeringen av anbudsgivare för respektive entreprenadområde.

Entreprenadområde 1

Två anbudsgivare – Help U Property och Greans – placerade sig före Svensk Markservice vid utvärderingen.

Help U Property

Vad gäller Help U Property har bl.a. anförts att företaget inte uppfyllt kvalificeringskravet att ge in CV för den arbetschef som ställs till beställarens förfogande för genomförande av uppdraget. Bengtsforshus har inte bestritt denna uppgift. Help U Property har anfört att endast en kortfattad CV lämnades in eftersom företaget redan var avtalspart med Bengtsforshus. Förvaltningsrätten noterar att den CV som bifogats företagets anbud utgör en kortfattad beskrivning av företaget och dess verksamhet. Handlingen utgör inte en CV för arbetschefen och kvalificeringskravet är därmed inte uppfyllt. Det ankommer på en upphandlande myndighet att strängt följa de

kriterier som den själv har fastställt. Bengtsforshus har fastställt att enbart de anbud som kvalificerats i enlighet med UF3.51 kommer att utvärderas. Bengtsforshus har genom att utvärdera Help U Property's anbud, trots att inte samtliga kvalificeringskrav uppfyllts, förfarit i strid med LOU. Företagets anbud borde rätteligen ha förkastats. Vad Help U Property har anfört under processen i förvaltningsrätten ändrar inte denna bedömning då ett kvalificeringskrav ska vara uppfyllt vid tidpunkten för anbudets inlämnande. Vid denna bedömning saknas skäl att pröva vad Svensk Markservice har anfört om övriga brister i Help U Property's anbud.

Greans

Svensk Markservice har bl.a. anfört att den CV som lämnats in inte visar att kvalificeringskravet är uppfyllt avseende arbetsledarens kunskaper och erfarenheter. I upphandlingen har uppställts krav på minst fem års erfarenhet inom efterfrågad verksamhet inom den senaste tioårsperioden. Upphandlingen omfattar enligt de särskilda föreskrifterna tillsyn och skötsel av mark, utrustning och miljöbodas/kretsloppsrum, felavhjälpande underhåll på mark och utrustning samt tillfälliga drift- och underhållsåtgärder, extraordinär beskärning etc. Det har vidare uppställts krav på två års erfarenhet av arbetsledning alternativt egen företagsverksamhet inom området. I förfrågningsunderlaget har uttryckligen angetts att kravuppfyllelsen ska styrkas genom den CV för arbetschefen som bifogas anbudet.

I den CV som bifogats anbudet anges att Timo Backman 2006 "samlade om" och att han driver ett allserviceföretag med inriktning på fastighetskötsel inom- och utomhus. Förvaltningsrätten gör bedömningen att enbart denna information inte medför att det är styrkt att kvalificeringskravet är uppfyllt. Övriga uppgifter i inlämnad CV utgör en beskrivning av vilka uppdrag Timo Backman för närvarande innehar. Det kan noteras att Svensk Markservice har bestritt uppgiften att Timo Backman sköter bolagets avtal med tillsyn och skötsel av utemiljö åt Bengtsforshus. Sammant-

get kan innehållet i handlingen inte leda till slutsatsen att de i förfrågningsunderlaget uppställda kraven på förmåga och kompetens under viss tidsperiod kan anses vara styrkta. Mot denna bakgrund borde inte heller Greans anbud ha gått vidare till utvärdering. Vid denna bedömning saknas skäl att pröva vad Svensk Markservice har anfört om övriga brister i Greans anbud.

Skada och åtgärd enligt LOU

Det framgår av tilldelningsbeslutet att Svensk Markservice kommit på tredje plats vid utvärderingen, efter Help U Property och Greans, och Svensk Markservice kan således konstateras ha lidit skada eftersom de båda andra bolagens anbud inte borde ha kvalificerat sig till utvärderingsfasen. Det finns mot denna bakgrund skäl för ingripande enligt LOU. Ansökan om överprövning ska således bifallas i denna del. Då felaktigheten inte är hänförlig till förfrågningsunderlaget är det tillräckligt att besluta om rättelse. Upphandlingen avseende entreprenadområde 1 bör rättas på så sätt att den får avslutas först sedan en ny anbudsutvärdering gjorts, varvid anbuderna från Help U Property och Greans inte ska beaktas.

Entreprenadområde 2

Tre anbudsgivare – PIW, Help U Property och Peab – placerade sig före Svensk Markservice vid utvärderingen.

Peab

Svensk Markservice har anfört att Peab lämnat " eget företag " som referens och har uppgett att det kan ifrågasättas om en sådan referens kommer att lämna objektiva och ärliga svar. Av förfrågningsunderlaget kan inte utläsas att det skulle ha uppställts några hinder för att använda bolag inom den egna bolagssfären som referens. Inte heller i övrigt finns det något generellt hinder mot sådana referenser. Något konkret skäl att ifrågasätta den aktuella referensens objektivitet har inte anförts. Förfarandet att godkänna det ifrågasatta referensuppdraget står därför inte i strid med LOU.

Skada och åtgärd enligt LOU

Oavsett om det förekommit brister i anbuden hos de företag som placerade sig på första och andra plats vid utvärderingen av entreprenadområde 2 har Svensk Markservice inte kunnat lida skada härigenom då någon bärande invändning mot kvalificeringen av Peab inte har anförts. Det saknas därför skäl att vidta någon åtgärd enligt LOU och bolagets ansökan ska avslås i denna del.

Entreprenadområde 3 och 4

En anbudsgivare – PIW – placerade sig före Svensk Markservice vid utvärderingen.

PIW

Vad gäller PIW har Svensk Markservice bl.a. anført att företaget inte har uppfyllt kvalificeringskravet att ge in bevis om kreditvärdighet från kreditinstitut eller en sådan styrkt förklaring att Bengtsforshus ändå kan bedöma företagets ekonomiska och finansiella ställning. Av PIW:s anbud framgår att företaget är nystartat och att det därför inte finns något bokslut eller kreditbedömning. I Bengtsforshus sammanställning av anbudsgivarnas uppfyllelse av kvalificeringskraven anges vidare att PIW inte uppfyllt kravet avseende ekonomisk och finansiell ställning. Det är således ostridigt att PIW inte har gett in handlingar till styrkande av att kvalificeringskravet i UF3.51 punkt 3 är uppfyllt. Genom att ändå låta PIW:s anbud gå vidare till utvärdering har Bengtsforshus agerat i strid med likabehandlingsprincipen. Vad Bengtsforshus har anført i denna del utgör inte skäl för någon annan bedömning eftersom en upphandlande myndighet har att strängt följa de kriterier för upphandlingen som den själv har fastställt. Vid denna bedömning saknas skäl att pröva vad Svensk Markservice har anført om övriga brister i PIW:s anbud.

Skada och åtgärd enligt LOU

Det framgår av tilldelningsbeslutet att Svensk Markservice kommit på andra plats vid utvärderingen och bolaget kan således konstateras ha lidit skada eftersom PIW:s anbud inte borde ha kvalificerat sig till utvärderingsfasen. Skäl för ingripande enligt LOU finns alltså på denna grund. Ansökan om överprövning ska således bifallas i dessa delar. Då felaktigheten inte är hänförlig till förfrågningsunderlaget är det tillräckligt att besluta om rättelse. Upphandlingen avseende entreprenadområde 3 och 4 bör rättas på så sätt att den får avslutas först sedan en ny anbudsutvärdering gjorts, varvid anbudet från PIW inte ska beaktas.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga 1 (DV 3109/1B LOU)

Monika Knutsson

Monika Knutsson

Förvaltningsrättsfiskal

HUR MAN ÖVERKLAGAR

Den som vill överklaga kammarrättens avgörande ska skriva till Högsta förvaltningsdomstolen. Skrivelsen ställs alltså till Högsta förvaltningsdomstolen *men ska skickas eller lämnas till kammarrätten.*

Överklagandet ska ha kommit in till kammarrätten *inom tre veckor* från den dag då klaganden fick del av beslutet. Om beslutet har meddelats vid en muntlig förhandling, eller det vid en sådan förhandling har angetts när beslutet kommer att meddelas, ska dock överklagandet ha kommit in inom tre veckor från den dag domstolens beslut meddelades. Tiden för överklagande för det allmänna räknas dock från den dag beslutet meddelades.

Om sista dagen för överklagande infaller på en lördag, söndag eller helgdag, midsommar-, jul- eller nyårsafton, räcker det att skrivelsen kommer in nästa vardag.

För att ett överklagande ska kunna tas upp i Högsta förvaltningsdomstolen krävs att *prövningstillstånd* meddelas. Högsta förvaltningsdomstolen lämnar *prövningstillstånd* om det är av vikt för ledning av rättstillämpningen att överklagandet prövas eller om det finns synnerliga skäl till sådan prövning, såsom att det finns grund för resning eller att målets utgång i kammarrätten uppenbarligen beror på grovt förbiseende eller grovt misstag.

Om *prövningstillstånd* inte meddelas står kammarrättens beslut fast. Det är därför viktigt att det klart och tydligt framgår av överklagandet till Högsta förvaltningsdomstolen varför man anser att *prövningstillstånd* bör meddelas.

Skrivelsen med överklagande ska innehålla följande uppgifter;

1. den klagandes namn, person-/organisationsnummer, postadress, e-postadress och telefonnummer till bostaden och mobiltelefon. Dessutom ska adress och telefonnummer till arbetsplatsen och eventuell annan plats där klaganden kan nås för delgivning lämnas om dessa uppgifter inte tidigare uppgetts i målet. Om klaganden anlitar ombud, ska ombudets namn, postadress, e-postadress, telefonnummer till arbetsplatsen och mobiltelefonnummer anges. Om någon person- eller adressuppgift ändras är det viktigt att anmälan snarast görs till Högsta förvaltningsdomstolen
2. det beslut som överklagas med uppgift om kammarrättens namn, målnummer samt dagen för beslutet
3. de skäl som klaganden vill åberopa för sin begäran om att få *prövningstillstånd*
4. den ändring av kammarrättens beslut som klaganden vill få till stånd och skälen för detta
5. de bevis som klaganden vill åberopa och vad han/hon vill styrka med varje särskilt bevis.